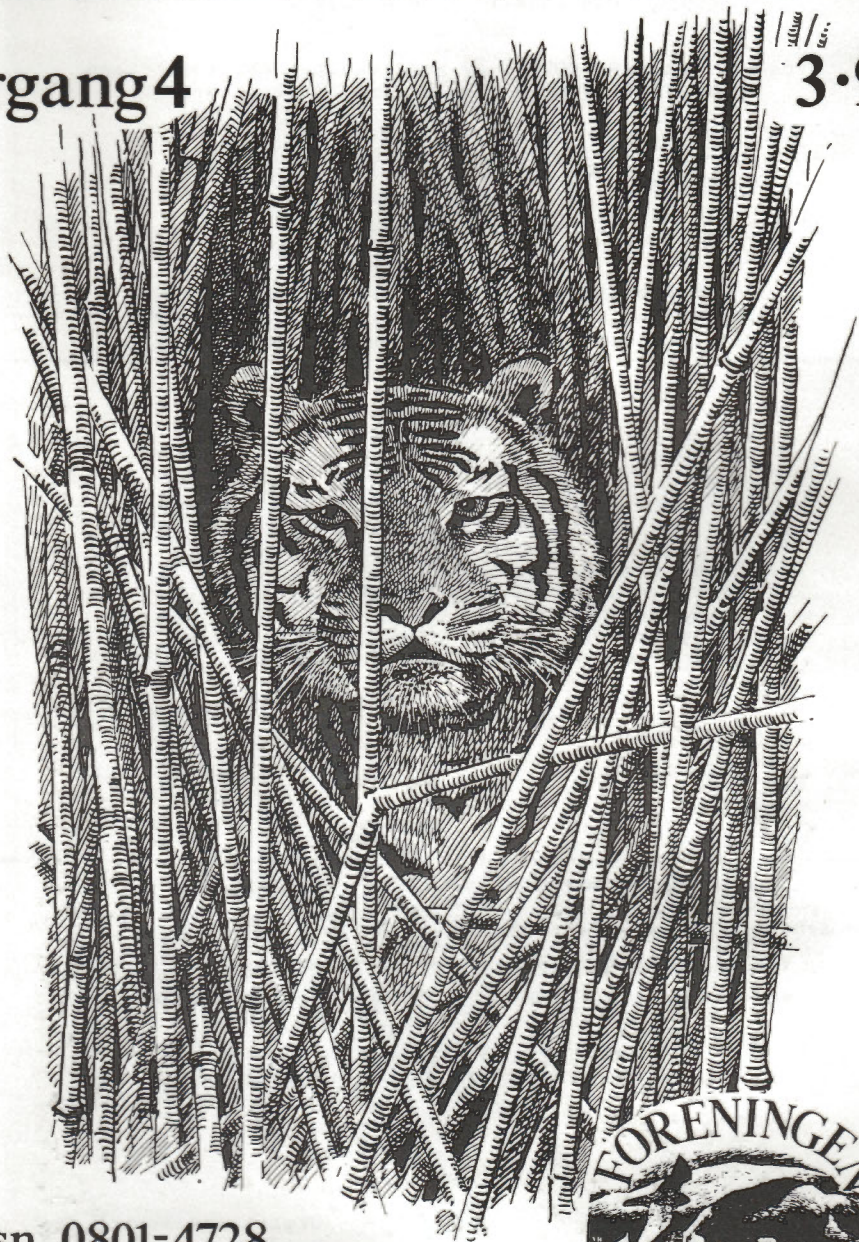

VÅRE ROVDYR

årgang 4

3.90

issn 0801-4728

VARE ROVDYR

Postboks 17 - 2420 Trysil

Tidsskriftet VARE ROVDYR er medlemsorgan for foreningen
VARE ROVDYR, og utkommer fire ganger i året.

ANSVARLIG UTGIVER:
Foreningens styre

REDAKTØR:
Hilde Aaseth

Medlemskontingent 1990 Minimum kr 75,-
Abonnement Kr 75,-
Postgiro 0806 4429494 Bankgiro 1800.20.97644

INNHOOLD:

Leder	69
Til minne	70
Prosjekt tiger - konfliktfyllt suksesshistorie .	71
Sau/ulv	78
"Nødvergeretten"	79
DN vil unnta ulv fra nødvergeretten	102
Arkivering av avisclipp	103
"Fritt fram for ulvedrap"	104
Etterforskning av ulvedrapet i Grue i stampe ..	106

FORENINGEN VARE ROVDYR

arbeider for å spre fakta om rovpattedyr og rovfugler,
og for at disse artene skal leve i livskraftige bestander
og forvaltes etter norsk lov og internasjonale avtaler.

Baksidefoto: Paul Granberg
Forsideillustrasjon: Tiger 1981 av Viggo Ree

Trykk:
Gausdal Trykkeri

Utgitt med støtte fra
Verdens Naturfond

HODELØST

Hodeløs ulv - sto det å lese i flere store og små aviser i østlandsområdet i slutten av juni i år. Jeg vil tro mange kjenner grøssningene iler nedover ryggen når dette ugne gufset i fra fortiden tar tak i oss. Det er noe skremmende og vondt å se at slike skruppelløse holdninger fortsatt eksisterer på bygdene våre, selv om jeg tror det snart er siste rest på denslags hets.

Man kan vel stille seg et spørsmålstegn om hvorvidt slike hendelser kunne vært unngått med en "ryddigere" forvaltning av "de fire store". Norge som er et av verdens rikeste land burde absolutt ha muligheter til å avklare den tilsynelatende uløselige rovdyr/husdyr-konflikten.

Brundtlandkommisjonen og dens talsmenn kommer i et meget merkelig lys når vi på hjemmebane ikke engang klarer å forvalte de siste rester av store rovdyr etter norsk lov og de internasjonale avtalene vi inngår. At vi har hatt en miljøvernminister med holdninger og uttalelser som en landbruksminister gjør selvfølgelig ikke saken enklere. Barskogfredningen ga et klart svar på det. Det er litt pinlig at vi ikke greier å kjøre et visst parallellt løp med internasjonalt miljøarbeid.

Konfliktene med rovdyr kontra næringsinteresser er på banen som aldri før. De lokale avisene har vært fulle av stoff. Offentlige bjørnejaktlag har vært gjenstand for kraftig kritikk fra rovdyrmotstandere. Det norsk-svenske bjørneprosjektet har også vært utsatt for hard kritikk fra samme side, selv om samarbeidsformer med sauene er blitt etablert. Uredelige journalister har dessverre også vist seg fram til stadighet. Men det begynner nå å utkrystallisere seg en liten "klan" som ikke uten videre tør eller vil innse at bøndene og bygdenorge ikke står samlet til noen kamp mot fredet rovvilt. Det viser de yngre generasjoners holdninger til naturvern, forurensning og vern av truet fauna nasjonalt og globalt. Naturen og de fredede rovdirene våre trenger hjelp, og jeg håper dere som medlemmer gir oss fortsatt støtte slik at vi kan bidra til å ri av de "sure vindene" i fra fortiden som sniker seg omkring rovdirene våre.

Morten Bilet

Til minne

Fredrik Heitkøtter er død. Så uventet og aldeles for tidlig kom dette budskapet. Bare 54 år ble han.

FN-soldaten og politimannen som misslikte å gå på utpanting hos fattigfolk, men i stedet valgte å bruke sine rike evner i arbeid for å ta vare på livet og restene av vår natur, er nå borte.

Med boken "Når naturen døyr" har hans vare, skildringer, men også nådeløse avsløringer av menneskelig dårskap overfor eget livsgrunnlag, tatt slutt.

"Om berre ei av ti meldingar var riktige, kunne det vera ei von", skrev han, etter å ha lett etter store rovdyr uten å finne spor.

"Mennesket med forstand, brukar forstanden til så ymse --- mellom anna har vi au utstyrt oss sjølve med ei sjel --- men vår kultur gløynde det som mange såkalla lågareståande kulturer har hugsa på; at alt levande har si eiga sjel. Tvilar du på det, så sjå inn i eit dyreauga, ein blome eller eit landskap", skrev han i boka "Villmarkshaust". Og han lar boka slutte med følgende ord:

"Vona er at fleire - at mange - tek turen ut i skog og fjell med vidopne sansar og audmjuke sinn. Og oppdagar mangfaldet, variasjonane og samanhengen i naturen - og ropar i kor så styresmakter og politikarar au må høyre: Dette har vi ikkje råd til å miste."

Gjennom sitt kamera og sin følsomme, men og kvasse penn, har Fredrik Heitkøtter ropt - og han har langt på veg blitt hørt! Nå er det opp til oss.

P.G.

Prosjekt TIGER- konfliktfylt suksesshistorie

TEKST OG FOTO: Tom Schandy

Prosjekt tiger. En indisk naturvernhistorie som har skapt internasjonal oppmerksomhet og anerkjennelse. Siden 1970 er bestanden doblet fra 1800 dyr til 4300 dyr. Men ikke uten konflikter og tap av menneskeliv...

Tigeren er verdens største kattedyr - en studie i kraft, styrke og spenstighet. Den gul-oransje pelsen med de svarte fartsstripene "smelter" sammen med vegetasjonen i den asiatiske jungelen og gjør tigeren til et vanskelig dyr å observere. "Når du ser tigeren, har den allerede sett deg tusen ganger" sies det i Nepal. Hvilket forteller ganske mye om tigerens bortgjemte og mystiske liv - så totalt forskjellig fra sine løve-slektinger som eksponerer seg for all verdens turister ute på den åpne, afrikanske savannen.

Oppdyrking av tigerland

Tigerens utbredelsesområde omfatter det meste av Asia - fra vinterlige forhold i Sibir til tropiske forhold i Indonesia. Fra Kina i øst til Irak og Iran i vest. Selv om tigerens vidstrakte utbredelse rommer stor variasjonsrikdom når det gjelder biotoper, har den to grunnleggende krav til leveområdet: tett vegetasjon og god tilgang på store byttedyr.

Slike områder blir stadig vanskeligere å finne - takket være urbanisering og oppdyrking av tigerens favorittområder. Samtidig har tigerjakt vært med på å bringe den staselige katten stadig nærmere utryddelse.

Av tigerens i alt åtte underarter er to allerede forsvunnet fra jordens overflate. Det siste kjente eksemplaret av bali-tiger ble skutt i 1937, og den kaspiske tigeren fryktes også utryddet. Av java-tigeren var det i 1979 bare tre-fem dyr igjen. Underartene i Sibir, Kina, Indokina og på Sumatra balanserer også på kanten av stupet i svært små bestander.

Den tigeren som har klart seg best, er bengal-tigeren i India, Nepal, Bhutan og Bangladesh. Men også bestanden av bengal-tigeren har vært på randen av utryddelse. I 1900 anslo man at det fantes ca. 40 000 tigre i de indiske skogene, men i 1972 var det bare 1800 dyr tilbake. Året etter ble "Prosjekt tiger" lansert - med en million dollar i "nødhjelp" fra World Wide Fund For Nature (WWF). I dag - 20 år etter - kan vi se resultatet av redningsaksjonen. Tigerbestanden er mer enn fordoblet. I dag lusker 4300 tigre omkring i Indias 55 nasjonalparker og 247 reservater.

Tvangsforflytning

Prosjektets direktør, R.L. Singh, ved "Prosjekt Tiger"s kontor i New Delhi er ikke i tvil om at nøkkelen til prosjektets suksess ligger i adskillelsen av tiger og mennesker.

Alt i alt har prosjektet opprettet 18 tiger-reservater hvor enhver form for menneskelig aktivitet i prinsippet skal være forbudt. Det vil si forbud mot bosetning, husdyrbeite og skogsdrift. For å få til det har indiske naturvernmyndigheter tvangsflyttet folk - i alt 43 landsbyer med i gjennomsnitt 300 innbyggere og 500 husdyr.

-- Ved å forby menneskelige aktivitet i reservatene har vi fått bukt med overbeite, brann, jorderosjon og dårlig vannforsyning. Når husdyrene ble fjernet, økte bestanden av de ville hjortedyrene og la grunnlaget for en større tiger-bestand, forteller Singh.

Ingen nød

Singh forsikrer at de tvangsforflyttede ikke lider noen nød.

-- De har fått nytt land - i de fleste tilfeller land med bedre jord og beite. De har fått hus, bedre veiforbindelser, bedre helsetilbud, skoletilbud, vanntilførsel, samt en økonomisk kompensasjon på 3000 rupier pr. familie.

-- Og folk er fornøyde?

-- Det har vært konflikter, og menneskeliv har gått tapt. Men i dag er forholdene normaliserte, og folk er stort sett fornøyde. Folkeforflytningsprosjektet er heller ikke avsluttet - 125 landsbyer gjenstår.

--Etter 20 år med opprettelse av reservater og biotop-forbedringer, er "Prosjekt tiger" inne i en ny fase som vi kaller "øko-utviklingsprogrammet". Gjennom dette programmet ønsker vi

å løse lokalbefolkningens problemer. Vi planlegger dessuten informasjonsentre i reservatene og vil tilrettelegge for turisme - hvilket betyr arbeidsplasser og andre goder for lokalbefolkningen.

Singh legger vekt på at prosjekt tigger ikke bare dreier seg om å redde tigreren fra undergangen, men like mye å bevare et unikt økosystem for ettertiden. Ved å ta vare på tigreren, tar vi også vare på andre truede dyrearter som f.eks. elefant, indisk neshorn og vannbøffel. Reservatene forsyner også lokalbefolkningen med friskt, rent vann - uten jord og slam som i de fleste andre indiske lever. Dette fordi vi har tatt vare på skogen. Hadde vi tillatt menneskelig aktivitet i nasjonalparkerne, ville de fort bli lik de halvtørre områdene som omgir de indiske landsbyene, hevder Singh.

50 tigerdrepte mennesker i året

Adskillelsen av tiger og mennesker har ført til færre konfrontasjon mellom tiger og menneske.

--I 1970 ble det årlig drept 130 mennesker av tiger. 20 år etter - med dobbelt så stor tigerbestand - er antall drepte halvert til 50 mennesker i året. Nettopp fordi mennesker og dyr er adskilt, forteller Singh.

Kritikerne argumenterer selvsagt med at 50 drepte mennesker er 50 for mye.

-- Singh mener at de fleste tigerdrap er selvforskyldte. Faktumet er at de fleste drapene skjer i reservatene - hvor

mennesker ikke har lov til å ferdes. Det er svært sjelden at tigreren forlater skogen og begir seg ut på kulturland. Enkelte menneskeetende tigre har dessuten vært skadet og dermed hatt problemer med å skaffe seg mat.

I Dudwha nasjonalpark på grensen til Nepal har menneskeetende tigre lenge vært et problem. I perioden 1975-1985 ble 160 mennesker drept. Den fatale feilen man har gjort, er å plante sukkerrør helt inntil reservatgrensen - istedet for å lage buffersone. Sukkerrør-plantasjene minner om tett bambusskog og er derfor et attraktivt sted for tigreren å søke hvile. Under den årlige innhøstingen, når tusenvis av mennesker invaderer plantasjene, skjer det som ikke skal skje - at tigreren tar livet av mennesker.

Problemet med menneskeetende tigre er enda større i sumpområdet Sunderban utenfor Calcutta. Her finnes 200 tigre. Med en tiger pr. 6,5 kvadratkilometer er dette Indias tetteste tigerbestand. I perioden 1960-1977 ble det drept 648 mennesker i denne parken, og lokalbefolkningen lever i konstant frykt for å bli tigrernes neste offer.

Flere forsøk er imidlertid i gang for å få tigrene til å venne seg av med den leie uvanen. Blant annet har man innført ansiktsmasker som bæres i nakken. Maskens stirrende øyne skal få tigreren - som vanligvis angriper i bakhold - til å tenke seg om to ganger før den slår til. Man har også satt ut elektriske menneskedukker på strategiske steder. Håpet er at de ubehage-

lige møtene med strømførende mennesker skal få tigreren på bedre tanker.

Likevel er det ikke til å unngå at landsbyboerne spør: "Are human beings more important or these monsters of the forest". Sanhhala, prosjektets første direktør, fikk dette spørsmålet og svarte: "What does it matter if one or two humans are killed". Singh på sin side understreker at 20 000 mennesker dør av slanger hvert år, og at fire mennesker daglig omkommer i New Delhis trafikk. Hva er da 50 mennesker? spør Singh. Tiger-direktøren er imidlertid ikke av den oppfatning at tigreren for enhver pris skal leve. Som tidligere direktør for Dudhwa nasjonalpark har han personlig stått for "henrettelsen" av tre menneskeetende tigre.

Singh understreker imidlertid at menneskeetende tigre tross alt er beklagelige unntak. I de aller fleste tilfeller holder tigreren seg langt unna mennesker og menneskelig bosetning.

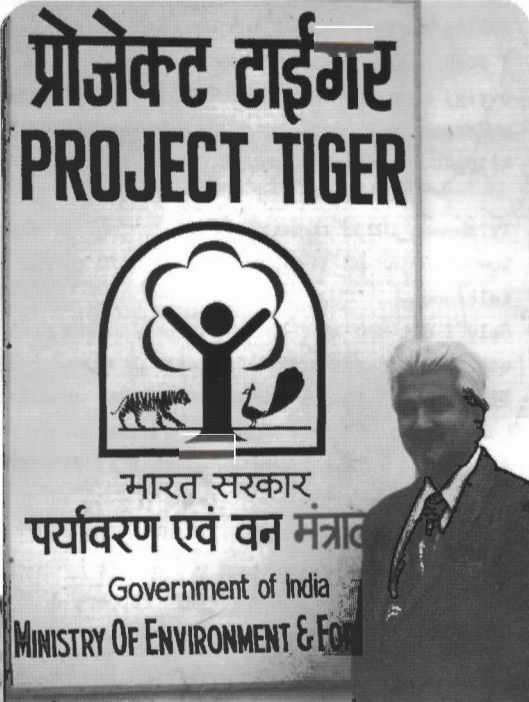
Tiger kontra ulven

Man kan si hva man vil om Prosjekt tiger, men inderne har brakt bengal-tigreren bort fra stupet og dermed fulgt Verdenskommisjonens budskap om å ta vare på arter og økosystemer. I denne sammenheng er det fristende å trekke en parallell til Norges oppfølging av Brundtlandskommisjonen.

Norge kan ikke akkurat skryte av å ha tatt vare på sin "tiger" - den nordiske ulven. Bestanden teller 8-10 dyr og er på ut-

ryddelsens rand - enda vi har nok skog og byttedyr. Problemet vårt er ikke at ulvene spiser mennesker, men sau. Velstands-Norge har derfor ikke råd - og mot - til å ta det økonomiske kraftttaket som må til for å redde ulven. Men at u-land redder sine truede arter, ja, det er en selvfølge. Selv om den truede arten er en menneskeetende tiger....

Direktøren for "Prosjekt Tiger" R.L. Singh, sier at adskillelsen av tiger og mennesker er nøkkelen til prosjektets suksess.

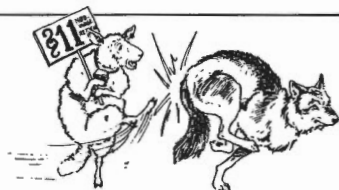
प्रोजेक्ट टाइगर
PROJECT TIGER

भारत सरकार
पर्यावरण एवं वन मंत्रालय
Government of India
MINISTRY OF ENVIRONMENT & FORESTS

Tigeren - en studie i kraft, styrke og spenstighet - har vært på utryddelsens rand. "Prosjekt tiger" har imidlertid doblet bestanden av den indiske bengal-tigeren fra 1 800 dyr i 1970 til 4300 dyr i 1990.

SAU/ULV

Den 22. oktober frikjendte herredsretten på ny en person som skjøt ulv i såkalt "nødverge". Ulven ble skutt i Valdres i 1989, mens den - i følge skytterens forklaring - befant seg 30 meter fra en hest og to til tre kilometer fra skytterens sauer, som den forøvrig ikke hadde vært i berøring med.

I forbindelse med diskusjonene omkring dette og ulvens berettigelse forøvrig, utførte NRK's distriktskontorer i Oppland og Hedmark en "meningsundersøkelse". Opplegg og spørsmålstilling fremgår av meldingen som er klippet fra avisen Østlendingen.

Tilsammen 10236 stemmer ble ringt inn. Av disse kom 4566 inn på ja-telefonen, og 5670 på nei-telefonen.

Selv i det som blir betegnet som landets mest utsatte rovdyrdistrikt, ble det altså et solid flertall til fordel for ulven. Og det er viktig her å merke seg at spørsmålet gjelder ulver som dreper sau - ikke hvorvidt vi skal ta vare på ulven som dyreart i norsk fauna!

Holdningsundersøkelsen som ble utført av Norges Landbrukshøyskole på Ås i 1987 (rapport nr. 5/1987, Skogøkonomisk institutt), viser at det for landet som helhet var 78% av befolkningen som ville beholde ulven i norsk fauna. Selv i et belastet område som Hedmark, var det bare 23% som ville fjerne den.

Man kan selvfølgelig ikke sidestille disse undersøkelsene hva sikkerhet angår. Heller ikke kan man trekke bastante slutninger ut fra en type undersøkelser som den NRK's distriktskontorer gjorde. Men ut fra spørsmålstillingen er det fristende å tro at NRK ville ha fått omtrent den samme svarfordeling dersom de hadde spurt om vi burde oppheve "nødvergeretten" for ulvens vedkommende (Viltlovens § 11). Vi minnes svaret som Miljøvernministeren gav i Stortingets spørretime 25/5. Det står på trykk i nr. 2/1990 av Våre Rovdyr!

FREDAG 26. OKTOBER 1990

RING om sau/ulv

Så du Antenne 10 i går om ulv og sau problematikken? Etter rettsaken i Valdres denne uka har debatten blusset opp igjen. I den forbindelse gjør NRK nå en undersøkelse der alle som har en mening kan ringe. Helt fram til klokka 17.30 i dag kan folk ringe og svare på følgende spørsmål: «Bør det være lov å skyte ulv som dreper sau?»

De som mener ja, skal ringe 061 70700 mens nei-nummeret er 061 78078. Svarene blir registrert med en pipetone.

red.

«Nødvergeretten»

Vilt- og miljøforeningenes folk prøver å påvirke rettens avgjørelse med sine merker og plakater, både innenfor og utenfor rettsalen.

(Foto: red.)

Som kjent for de fleste, har vi i løpet av den senere tid hatt flere rettsaker hvor Viltlovens § 11 er lagt til grunn for frikjennelse av personer som har drept eller skutt på totalfredede rovdyrarter.

Vi finner det riktig at våre medlemmer kjenner til hvordan rettsapparatet vurderer denne lovparagrafen, og tar derfor inn dømsavgjørelsene slik vi har fått dem tilsendt fra de respektive offentlige kontorer, - dog uten de tiltaltes personalia.

Red.

Rettsbok

for

Nord-Østerdal herreds- rett

Hovedforhandling

Ar 19 89 den 29. august ble rett holdt i kommunestyresalen,

Tynset Rådhus

Rettens formann: Sorenskriver Ragnar Thoresen

Domsmenn: 1. Husmor Ella Hildur Smedås, Dalsbygda
2. Restaurantør Svein E. Flaamo, Alvdal

Nr. 2 avga forsikring nå, mens

nr. 1 har avgitt forsikring før.

Protokollfører: Rettens formann

Sak nr. H-14/1989

Den offentlige påtalemyndighet

mot

~~Utsatt til senere behandling i saken H-14/1989~~

tiltalt for overtredelse av viltlovens § 56, jfr. § 3, 1. og 2. ledd

År 1989, den 31. august ble retten satt på nytt på sorenskriverkontoret, Tynset.

Til stede: Ingen utenom rettens medlemmer.

Etter rådslagning og stemmegivning for lukkede dører ble det avsagt slik

d o m:

Tiltalte ~~_____~~, er gårdbruker, og bor i Sømådalen i Engerdal kommune. Antatt nettoinntekt for 1988 oppgis til ca. kr. 160.000, og skattbar nettoformue til ca. kr. 300.000. Han er gift og er medforsørger for tre barn.

Politimesteren i Østerdal har den 3.3.1989 utferdiget forelegg mot tiltalte, som er nektet vedtatt. Forelegget tjener i medhold av straffeprosesslovens § 268 som tiltalebeslutning mot tiltalte ved Nord-Østerdal herredsrett for forseelse mot

"lov om viltet av 29.05.1981 nr. 38 § 56, jfr. § 3, 1. og 2. ledd.

Hvoretter det er forbudt å jage eller drepe fredet vilt.

Grunnlag:

Lørdag 16. juli 1988 ca kl 2350 på privat veg i Sømådalen i Engerdal felte han en fredet ulv med sin jaktrifle cal. 308.

--

en bot til statskassen -kronertjuseten 00/100- kr 20.000,- eller, hvis boten ikke betales/inndrives, en straff av fengsel i -femten- 15 dager.

I medhold av straffelovens § 35, 2. ledd jfr. § 37 d inndras til fordel for statskassen 1 jaktrifle, merke Tikka, cal. 308, m/kikkertsikte m/Norlett 2,5 x 32."

Hovedforhandling i saken ble avholdt på Tynset tirsdag den 29. august 1989. Som aktor møtte statsadvokat Vidar

Helgheim. Tiltalte møtte sammen med advokat Pål Christensen, som er oppnevnt som offentlig forsvarer med hjemmel i straffeprosesslovens § 100, 2. ledd, og avga forklaring. Det ble under hovedforhandlingen avhørt sju vitner, og for øvrig foretatt slik dokumentasjon som rettsboken viser.

Aktor la ned en påstand som er identisk med den påstand om straff og inndragning som er gjengitt som en del av forelegget foran. Forsvareren la ned påstand om at tiltalte måtte bli å frifinne, subsidiært anses på mildeste måte.

Retten konstaterer at tiltalte med forsett har skutt en ulv. Ulven er fredet etter den generelle fredningsbestemmelsen i viltlovens § 3, 1. ledd, og det var ikke gitt eller søkt om fellingstillatelse etter lovens § 12. Tiltalte har dermed klart forbrutt seg mot den straffebestemmelse som omfattes av tiltalen.

Tiltalte har forklart at han var kjent med viltlovens regler, og har selv anført at det ikke påberopes noen rettsvillfarelse som etter straffelovens § 57 kan lede til frifinnelse eller redusert straff. Derimot anføres det at den ellers straffbare handling i dette tilfelle er lovlig som følge av den spesielle nødvergebestemmelsen i viltlovens § 11, 1. ledd.

Spørsmålet for retten blir dermed om ulven på avlivings-tidspunktet var i en slik situasjon at det kunne sies å være "fare for direkte angrep" på sau. Dette spørsmål må deles i to. Først er det nødvendig å se nærmere på hvordan den nevnte lovbestemmelse skal forstås. Dernest er det nødvendig å ta stilling til om den faktiske situasjon var slik at den dekkes av lovens uttrykk.

Når lovbestemmelsens ordlyd skal tolkes, må det først konstateres at en ikke kjenner til rettspraksis omkring forståelsen av viltlovens § 11, 1. ledd. Forarbeidene

til loven inneholder imidlertid en del materiale til nærmere belysning av lovgiverens vilje, noe som åpenbart er av stor betydning ved tolkingsarbeidet.

Jaktlovutvalget foreslo i sitt lovutkast at rovdyr kunne felles uten hensyn til fredningsbestemmelser dersom det "jager eller angriper -- bufe". I innstillingen (NOU 1974 nr. 21, side 85, 2. spalte) uttales det imidlertid:

"Første ledds annet punktum gjelder de tilfelle hvor rovvilt truer bufe eller tamrein. Her er det etter utkastet nødvendig at rovviltet felles mens det jager eller angriper bufeet eller reinen. Dette kan dog ikke tas helt bokstavelig. Hvis det etter hele situasjonen er nærliggende at rovviltet vil jage eller angripe feet, eller nettopp har gjort det, må rovviltet kunne nedlegges. I praksis vil det følgelig ikke her være særlig forskjell mellom vilkårene i første og annet punktum."

Etter forslaget til første punktum het det at fredet rovdyr kunne felles "når fellingen må anses påkrevet for å fjerne en aktuell og betydelig fare for skade på person".

I departementets forslag til nødvergebestemmelse het det at fredet vilt kunne felles "under direkte angrep på bufe og tamrein". Selv om formuleringen i forhold til utvalgets forslag ble endret, fremgår det av proposisjonen (Ot.prp. nr. 9, side 51, 1. og 2. spalte) at departementet ville tolke innholdet i overensstemmelse med det som fremgår av det ovenfor inntatte sitat fra utvalgsinnstillingen.

Kommunal- og miljøvernkomiteen foretok imidlertid på dette punkt en endring av ordlyden i departementets lovforslag, slik at § 11 dermed ble gitt den ordlyd som loven nå har. Komiteen anfører i den forbindelse følgende (Innst.O. nr. 50 - 1980-81, side 13, 1. spalte):

"Komitéen vil understreke viktigheten av at rovdyr som det er nærliggende å anta vil angripe bufe eller tamrein, blir avlivet før de får voldt noen skade. Komitéen vil likevel peke på at dette ikke innebærer at man unnlater å gjøre de bestrebelse som er nødvendig for å forhindre at avlaving skjer. Komitéen vil derfor foreslå at § 11 endres slik at "under direkte angrep" går ut, og erstattes med "under fare for direkte angrep"."

Viltlovens § 11 ble deretter vedtatt i Odelstinget i samsvar med komiteinnstillingen mot en stemme, idet representanten Stein Ørnhøi stemte for sitt eget forslag om å gi § 11, 1. ledd den ordlyd som departementet hadde foreslått. Statsråd Rolf Hansen sa seg enig med komiteen i at anvendelsesområdet for nødvergebestemmelsen skulle utvides i forhold til departementets forslag, men presiserte at bestemmelsen bare kunne anvendes "i en konkret situasjon der det er sannsynlig at angrep er umiddelbart forestående." Lagtinget vedtok deretter enstemmig forslaget til § 11.

Inntrykket av lovens forarbeider er etter dette at man har vært seg meget bevisst interessekonflikten mellom rovdyrvern og husdyrhold, og at lovgiverens vilje har vært å gi husdyreierne en reell adgang til å avlive rovdyr før bufe blir skadet. Det er klart at det ikke kreves at et konkret angrep skal være i gang, men at det må foreligge slike ytre omstendigheter at den som foretar en avlivning har hatt rimelig grunn til å forvente at et rovdyrangrep på husdyr både var sannsynlig og nær forestående. Uttrykket "direkte" må antas å indikere at muligheten for et angrep må være relativt stor, og dette må også være naturlig for å hindre at det skal være for lett å konstruere en situasjon hvor man på lovlig måte kan avlive fredet vilt. Det må ved tolkningen has for øye at den normale fremgangsmåte ved rovdyrskader på husdyr skal være å søke om fellingstillatelse etter viltlovens § 12.

Det forhold at Norge har tiltrådt internasjonale konvensjoner som forplikter til vern om rovdyr antas derimot ikke å kunne tillegges særlig vekt ved fortolkningen av viltlovens straffebestemmelser. Her må synspunktet være at lovgiverne i og med tilslutningen til slike konvensjoner påtar seg en plikt til å sørge for å bringe landets eget lovverk i overensstemmelse med de forpliktelse man har påtatt seg internasjonalt.

Aktor har tatt opp spørsmålet om viltlovens § 11, 1. ledd kan anvendes ved avliving av fredet vilt etter at det har avsluttet angrep på husdyr. Selv om den ovenfor siterte uttalelse fra NOU 1974 side 85 viser at dette har vært utvalgets oppfatning, gir ikke lovens ordlyd dekning for en slik forståelse. Retten antar det bør legges avgjørende vekt på at nødvergebestemmelsens formål er å hindre angrep, og finner ikke grunn til å anta at loven bør tolkes utvidende slik at den også gir hjemmel for rettmessig avstraffelse etter avsluttet angrep. I nærværende sak er det forøvrig heller ikke hevdet eller sannsynliggjort at avlivingen skjedde så kort tid etter angrep på sau at nødvergebestemmelsen ville ha kommet til anvendelse selv med en utvidende fortolkning.

Det neste spørsmål blir dermed om den faktiske situasjon var slik at den dekkes av lovens uttrykk etter den ovenfor nevnte forståelse. Her må man legge avgjørende vekt på situasjonen slik den faktisk fremsto for tiltalte, og slik at man samtidig vurderer om tiltalte har vært uaktsom i sin måte å vurdere situasjonen på.

Retten bygger her på at hele lokalsamfunnet i en to-ukersperiode hadde vært plaget av et stort antall drap og skader på sau, og at det var konstatert at ulv var skadevolderen. Det har i ettertid vist seg at i alt 202 sauer i dette tidsrom ble erstattet i Engerdal kommune etter reglene for offentlig erstatning til de skadelidte saueiere, og det er også bekreftet av tidligere rovdyrkonsulent hos fylkesmannen i Hedmark, Petter Wabakken, at alle disse dyr må antas å være drept av den ulven som tiltalte avlivet den 16. juli 1988. Dersom man antok at en del av de savnede, men ikke gjenfunne sauer i Engerdal også var tatt av ulven, ville tallet på ulvedrept sau i perioden selvsagt blitt enda høyere.

Retten bygger videre på at tiltalte før, under og etter et 80-års-lag i Sømådalen samfunnshus 16. juli fikk høre at

det var observert ulv omkring gården til naboen, Arne Elgaaen, og at det var funnet flere ihjelrevne sauer. Ved 16-tiden fikk han oppgitt at 2-3 lemlestedede sauer var funnet, og ved 1930-20-tiden var tallet øket til 6 eller 7 sauer, mens han visste at naboen hadde i alt 17 sauer på beite i utmarken omkring gården. Da han kom hjem etter selskapets slutt, ble han anmodet om å bistå i ettersøk etter skadet og drept sau, og dro ved 2330-tiden ut i bil sammen med sin kone for å hjelpe naboen. Idet han kom kjørende på veien en drøy kilometer fra naboens gård, så han en ulv krysse veien i relativt kort avstand foran bilen, og avlivet dyret på veien med den rifle som er nevnt i tiltalen. Viltneemndas formann ble varslet kort tid etter, slik viltlovens § 11, 2. ledd foreskriver.

Tiltalte har forklart at han følte seg overbevist om at det var en ulv han så, og at det var denne som hadde herjet i naboens saueflokk, og som nå måtte forventes å være på jakt etter ytterligere sauer. Hele den situasjon som er beskrevet foran ga etter rettens oppfatning tiltalte rimelig grunn til å gå ut fra at det var den skadevoldende ulven han påtraff under sin kjøretur. Ulv er nemlig ikke vanlig i det aktuelle område, og det ville ha vært liten grunn til å tro at det skulle være to ulver ved naboens gård. Ut fra kjennskap til hva ulven allerede hadde utrettet, og ut fra den nærliggende antagelse at det var ytterligere beitende sau i trakten, finner retten at det må ha vært naturlig for tiltalte å regne med at nye sauedrap kunne være nær forestående. Det vises for så vidt til vitneforklaring fra tidligere rovdyrkonsulent Wabakken om at en ulv på vandring som først har begynt å drepe sau, med stor grad av sannsynlighet vil fortsette med dette. En mener at det i den helt spesielle situasjon som forelå ikke kan kreves at tiltalte selv hadde observert sauer i nærheten. Tiltalte hadde heller ikke andre muligheter for å hindre at ulven foretok ytterligere angrep på sau.

Ut fra den lovforståelse som retten foran har kommet til, finner en at nye ulveangrep mot sau måtte fremstå som så nærliggende for ~~.....~~ at vilkårene for å utøve nødverge i forhold til viltlovens § 11, 1. ledd må anses for oppfylt. Nærværende sak skiller seg således rent faktisk i betydelig grad fra den dom fra Høyesterett som er inntatt i Rt. 1978, side 1311, som aktor ellers har påberopt som en viss støtte for sitt standpunkt.

Tiltalte blir etter dette å frifinne.

Dommen er enstemmig.

S L U T N I N G:

~~.....~~ frifinnes.

Dommen ble avsagt uten at påtalemyndigheten eller tiltalte var til stede, og blir derfor å sende partene til forkynning på vanlig måte.

Retten hevet.

Janis E. Flaambo
Ellen Hellén Rambo Smedås
Arvid T. ...

Rett kopi: *Tom Rving*

NORGES HØYESTERETT

Den 7. desember 1989 avsa Høyesterett kjennelse i sak

lnr 141/1989, snr 220/1989:

Påtalemyndigheten
(aktor: statsadvokat Vidar Helgheim)

mot

~~██████████~~
(forsvarer: Pål Christensen)

Stemmegivning:

Dommer Dolva: Politimesteren i Østerdal utferdiget 3. mars 1989 forelegg mot ~~██████████~~ for forseelse mot

"lov om viltet av 29.05.1981 nr. 38 § 56, jfr. § 3, 1. og 2. ledd.

Hvoretter det er forbudt å jage eller drepe fredet vilt.

Grunnlag:

Lørdag 16. juli 1988 ca kl 2350 på privat veg i Sømådalen i Engerdal felte han en fredet ulv med sin jaktrifle cal. 308.

--

en bot til statskasse -kronertjuetusen 00/100-kr 20.000,- eller, hvis boten ikke betales/inndrives, en straff av fengsel i -femten- 15 dager.

I medhold av straffelovens § 35, 2. ledd jfr. § 37 d inndras til fordel for statskassen 1 jaktrifle, merke Tikka, cal. 308, m/kikkertsikte m/Norlett 2,5 x 32."

forelegget ble ikke vedtatt. Saken ble sendt Nord-Østerdal herredsrett til behandling, idet forelegget i medhold av straffeprosesslovens § 268 tjente som tiltalebeslutning. Ved Nord-Østerdal herredsretts dom av 31. august 1989 ble ~~frifunnet~~ frifunnet.

Herredsretten la til grunn at tiltalte med forsett hadde skutt en ulv, og at ulv er fredet etter den generelle fredningsbestemmelsen i viltlovens § 3 første ledd. Det var videre ikke gitt eller søkt om fellingstillatelse etter lovens § 12. Herredsretten fant imidlertid at vilkårene for å felle skadevilt etter viltlovens § 11 første ledd var oppfylt. Saksforholdet for øvrig framgår av herredsrettens dom.

Statsadvokatene i Eidsivating har påanket dommen på grunn av feil lovanvendelse, subsidiært feil saksbehandling - mangelfulle domsgrunner. Det er begjært avsagt ny dom i medhold av straffeprosesslovens § 362 annet ledd.

Jeg finner at anken må forkastes.

Påtalemyndighetens anke over lovanvendelsen retter seg mot herredsrettens anvendelse av viltlovens § 11 første ledd, som lyder slik:

"Vilt kan felles uten hensyn til fredning når felling må anses påkrevet for å fjerne en aktuell og betydelig fare for skade på person og under fare for direkte angrep på bufe og tamrein."

Påtalemyndigheten har for Høyesterett erklært seg enig i herredsrettens uttalelse om at "lovgiverens vilje har vært å gi husdyreierne en reell adgang til å avlive rovdyr før bufe blir skadet". Den har imidlertid anført at herredsretten har lagt en for romslig tolking av paragrafen til grunn, og ikke i tilstrekkelig grad tatt hensyn til at den bare skal anvendes i akutte situasjoner hvor det er konkret fare, typisk hvor rovdyret ved sin adferd viser at det har sanset bufeet. Paragrafen må tolkes på bakgrunn av at man har en økonomisk erstatningsordning for skader voldt av rovdyr, og at man i § 12 har en ordning for å gi fellingstillatelse for skadedyr etter nærmere vurdering. Reglene i § 11 første ledd gir derfor bare en snever adgang til felling av skadedyr, og må tolkes slik at den harmonerer med generelle nødrettslige og nødvergerettslige prinsipper. Herredsretten har i det foreliggende tilfelle lagt for stor vekt på opplysningene om denne ulvs tidligere opptreden, og ikke stilt tilstrekkelig strenge krav til den aktuelle situasjon.

Jeg nevner at det er noe uklart hva som ligger i lovens ordlyd - "under fare for direkte angrep på bufe". Den formulering av lovutkastet som viltlovutvalget foreslo ("jager eller angriper ... bufe"), ble endret av departementet ("under direkte angrep på bufe"), og lovens endelige tekst ble utformet under kommunal- og miljøvernkomitéens behandling. Formuleringene må leses sammen med de tilhørende motiver, og det er da på det rene at

de alle er ment å dekke mer enn de situasjoner hvor angrep er påbegynt. På den annen side er den generelle fare som er til stede hvor rovdyr og bufe befinner seg i samme område, ikke tilstrekkelig.

Jeg legger til grunn at når det i lovteksten presiseres at det skal foreligge fare for "direkte" angrep, er dette ment å knytte faren nært og konkret til et framtidig angrep. Både i Ot.prp. nr 9 for 1980-81 side 51 og i Innst. O nr 50 for 1980-81 side 13 første spalte forklares det at utkastene skulle dekke de tilfeller hvor det er "nærliggende å anta" at det vil skje angrep, og under behandlingen av lovsaken i Odelstinget erklærte statsråden seg enig i komitéens forslag til endring av lovtéksten, men presiserte (Forh. Ot. 1980-81 side 440):

".... Jeg går ut fra at det ikke er komitéens mening å åpne adgang til å felle jerv og bjørn i alle de områdene der det er en fare for skade på bufe og tamrein, men at det fortsatt skal være en betingelse at det foreligger en akutt situasjon. Jeg oppfatter derfor komitéens forslag dithen at det i tillegg til fellingsadgang i en situasjon med direkte angrep vil være adgang til å felle f.eks. en jerv i en konkret situasjon der det er sannsynlig at angrep er umiddelbart forestående."

Det framgår av herredsrettens dom at retten har vært oppmerksom på de momenter jeg har nevnt her, og jeg finner herredsrettens redegjørelse for den generelle forståelse av § 11 første ledd dekkende. Herredsretten har uttalt at den normale framgangsmåte ved rovdyrskader på husdyr skal være å søke om fellingstillatelse etter viltlovens § 12. Også dette er jeg enig i.

Jeg går deretter over til å vurdere herredsrettens konkrete lovanvendelse. Herredsretten gjør rede for at et betydelig antall sauer i løpet av en to-ukers-periode hadde blitt drept og skadet av ulv i distriktet. Den aktuelle dag hadde tiltalte fått vite at det var observert ulv omkring nabogården, og at det var funnet flere ihjelrevne sauer - ved 16-tiden oppgitt til 2-3 sauer, ved 19.30-20-tiden 6 eller 7 sauer, mens naboen i alt hadde 17 sauer på beite i utmarka omkring gården. Da tiltalte ved 23.30-tiden etter anmodning dro i bil for å bistå i ettersøk etter skadde og drepte sauer, påtraff han en ulv som han skjøt med en medbrakt rifle. Dette skjedde en drøy kilometer fra naboen's gård. Det heter videre i herredsrettens dom: "Ut fra kjennskap til hva ulven allerede hadde utrettet, og ut fra den nærliggende antagelse at det var ytterligere beitende sau i trakten, finner retten at det må ha vært naturlig for tiltalte å regne med at nye sauedrap kunne være nær forestående."

Hensett til hva retten her har lagt til grunn, har jeg ikke innvendinger mot herredsrettens lovanvendelse når den fant at vilkårene etter § 11 første ledd var oppfylt. Jeg understreker at de opplysninger som forelå om ulvens tidlige skadefordelse både med hensyn til omfang, tid og sted, her ga konkrete

holdepunkter for vurdering av faresituasjonen. Jeg nevner videre at herredsretten uttrykkelig har uttalt at tiltalte ikke hadde andre muligheter for å hindre at ulven foretok ytterligere angrep på sau.

Det følger av det jeg har sagt at jeg finner herredsrettens domsgrunner tilstrekkelige til å prøve lovanvendelsen.

Anken må etter dette forkastes.

Jeg stemmer for denne

kjennelse:

Anken forkastes.

Dommer Skåre: Jeg er enig med førstvoterende.

Dommer Halvorsen: Likeså

Rst. dommer Borchsenius: Likeså

Justitiarius Sandene: Likeså

Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

kjennelse:

Anken forkastes.

Riktig utskrift bekreftes:

Anna Høget

Rettsbok
for
Sør-Østerdal herredsrett
HOVEDFORHANDLING

År 1990 den 28. mai ble rett holdt i Hagelund, Trysil

Rettsens formann: Sorenskriver Knut Beverfelt
Meddommere: Ola Bakken, 2417 Tørberget
Karin Strandvold, 2420 Trysil
som begge har gitt forsikring før.
Protokollfører: Rettens formann
Sak nr.: 2.1990

Den offentlige påtalemyndighet

mot

1. ~~Old Basberg, 2. 19.09.1944,~~
~~0127-81~~
2. ~~Old Basberg, 5. 22.02.1945,~~
~~0128-81~~
3. ~~Old Basberg, 5. 15.05.1950,~~
~~0129-81~~
4. ~~Old Basberg, 6. 10.10.1951,~~
~~0130-81~~

tiltalt for forseelse mot lov om viltet av 29.05.1981 nr. 38 § 56,
jfr. § 3, 1. og 2. ledd

Til stede: Aktor, politiflm. Halvor Thurn-Basberg
Forsvarer, advokat Helge Næss Rustad
De tiltalte

År 1990 den 12.juni ble rett satt på ny. Etter forutgående rådslagning og stemmegivning for lukkede dører, ble det for åpne dører avsaqt slik

d o m :

Tiltalte nr 1 ~~.....~~, er gårdbruker, gift, 3 barn. Han oppgir sin inntekt ca kr 100.000,-, formue ca kr 500.000,-.

Tiltalte nr 2 ~~.....~~, gårdbruker, ugift, ingen forsørgelsesbyrde, inntekt kr 150.000,-, uformuende.

Tiltalte nr 3 ~~.....~~, gårdbruker, gift, 3 voksne barn, inntekt ca kr 150.000,-, uformuende.

Tiltalte nr 4 ~~.....~~, skogsentreprenør, ugift men bidragspliktig for ett barn, inntekt ca kr 150.000,-, uformuende.

Politimesteren i Østerdal utferdiget den 11.januar 1990 slik tiltalebeslutning:

Lov om viltet av 29.05.1981 nr 38 § 56, jfr § 3, 1. og 2.ledd

Hvoretter det er forbudt å jage eller drepe fredet vilt.

Grunnlag:

- nr. 1 ~~.....~~
 nr. 2 ~~.....~~
 nr. 3 ~~.....~~
 nr. 4 ~~.....~~

A) Mandag 4.september 1989 i Bordveggen i Lutnes, Trysil, jaktet han med rifle og sporhund på fredet bjørn.

- nr. 1 ~~.....~~
 nr. 2 ~~.....~~
 nr. 3 ~~.....~~

B) Tirsdag 5.september 1989 i Bordveggen i Lutnes, Trysil, jaktet han med rifle og sporhund på fredet bjørn.

Påstand om inndragning av våpen forbeholdes nedlagt.

Straffelovens § 62 kommer til anvendelse for tiltalte nr 1,2 og 3.

Hovedforhandling i saken ble holdt den 29.mai 1990. De fire tiltalte møtte og avga forklaring. De erklærte seg ikke skyldige etter tiltalen. Retten fikk forklaring fra 6 vitner og det ble foretatt slik dokumentasjon som rettsboken viser. Aktor la ned påstand:

For nr 1 [redacted], 24 dagers betinget fengsel samt en bot stor kr 10.000,-.
 For nr 2 [redacted] bot kr 6.000,-
 For nr 3 [redacted] bot kr 6.000,-
 For nr 4 [redacted] bot kr 4.000,-.

Aktor påsto dessuten inndratt hos tiltalte nr 1 [redacted] 1 stk rifle brukt under den påståtte jakt.

Forsvareren påsto samtlige fire frifunnet. Subsidiært ble påstått at de ble ansett på mildeste måte, herunder at påstanden om inndragning av rifle ikke ble tatt til følge.

Bakgrunnen for denne sak er de store problemer man har hatt i Hedmark og ikke minst i østre Trysil i forbindelse med skade på husdyr ved bjørn. Således har tiltalte nr 1 [redacted] som er gårdbruker i dette området på beite ca 250 sau. Han har tilsammen i løpet av noen år frem til og med 1989 mistet vel 100 sau som antas revet av bjørn. Meget taler for at det er tale om en bestemt bjørn som kommer inn i området fra Sverige om forsommeren og så river hans sauer.

Det har gjennom flere år vært gitt særskilte fellingstillatelser på skadevoldende bjørn, jfr viltlovens § 12, jfr også § 35. For at felling etter særskilt tillatelse skulle kunne finne sted, er det praktisert forskjellige ordninger. Retten nøyter seg med å konstatere at det sommeren 1989 var fastsatt en ordning hvoretter felling skulle skje ved et bjørnejaktlag for hele Hedmark fylke. Dette lag skulle ha 5 medlemmer og 3 varamenn, oppnevnt av fylkesmannen etter forslag fra viltnemndene. I tillegg ble det oppnevnt medlemmer lokalt som skulle tiltre under jakten, som jegere og/eller kjentmenn. For Trysil ble det oppnevnt 7 medlemmer for 3 forskjellige områder, altså tilsammen 21 personer. Disse er godkjent av lensmannen etter at de er oppnevnt/foreslått av viltnemnda. For området søre Trysil er også tiltalte nr 1 [redacted] med blandt disse. Videre er opplyst at en av de øvrige tiltalte senere er føyet til på listen. Retten legger til grunn at det har forekommet at også andre har deltatt i slik jakt uten at retten finner grunn til å komme nærmere inn på dette.

I august 1989 oppsto det skader ved bjørn i området Østby - Lutnes. Dette førte til at fylkesmannen i Hedmark ga fellingsløyve for en bjørn. Løyvet er datert 29.8.1989 og skulle gjelde for et nærmere bestemt geografisk område, innenfor det område som retten senere vil behandle. Det er uttrykkelig i løyvet presisert at dette gjelder for medlemmene av det oppnevnte bjørnejaktlaget i

Hedmark v/Eivind Sundet og for eventuelt de medlemmer av bjørne-jaktlaget i Trysil som en ønsker å trekke med i jakta. Det er også i løyvet sagt at det er en forutsetning at jaktlaget holder fylkesmannen kontinuerlig orientert om utviklingen og at jaktlaget i løpet av mandag den 4.9., da løyvet løp ut, skulle ta kontakt med fylkesmannen slik at situasjonen kunne vurderes.

Det er videre på det rene at det fylkesoppnevnte jaktlag, med tilskudd av lokale jegere fra Trysil, jaktet til og med lørdag 2.september. Det er på det rene at iallfall to av de tiltalte tidvis har vært med på jakten.

I tiltalte nr 1 [redacted] beiteområde foregikk på denne tid vitenskapelig undersøkelser ved forskningsassistent Warren. En del lam og også noen søyer var blitt påsatt radiosendere. Hensikten med dette prosjekt var først og fremst å finne kadavere slik at man kunne bringe på det rene dødsårsak. Søndag den 3.september 1989 gikk [redacted] sammen med Warren opp i beiteområdet. På sauens oppførsel skjønnte de at det var rovdyr på ferde og de fikk også se en bjørn som dro på en drept søye. Etter dette kom de to noe fra hverandre og [redacted] fikk så se bjørnen. Den sto i dette øyeblikk et lite stykke fra den slatte søye. [redacted] løsnet et skudd på ca 15 meters hold. Han skjøt med en rifle 7,62 med kikkertsikte. Bjørnen forsvant straks uten at han kunne si at den "tegnet" i skuddet. Det var sent på dag og noe regulært ettersøk kunne ikke foretas denne dag. Warren som var like i nærheten, hørte skuddet og de snakket om det. Warren informerte senere sin foresatte ved universitetet, prosjektlederen Ivar Mysterud, om hendelsen.

[redacted] tok samme kveld kontakt med de øvrige tiltalte og det ble avtalt at de skulle drive ettersøk på bjørnen påfølgende dag. Som begrunnelse for at han bare varslet de her nevnte og ikke vilt-nemnda eller formannen på de offisielle fylkesjaktlaget, har [redacted] anført først og fremst at han etter skytingen, som kunne være en skadeskyting, var redd for en hets fra de kretser som forsvarer rovdyrene. Han viste således til [redacted] saken. Som kjent skjøt [redacted] en ulv og han ble endog drapstruet på grunn av dette. Forøvrig anførte [redacted] at han regnet med at det ville være mere effektivt med det lille jaktlag han etablerte enn om hele fylkeslaget skulle komme ut i marken. Dels mente han det var bedre med få jegere, mindre uro. Videre mente han at den hund de hadde på dette laget, var bedre enn de hunder som ble brukt av fylkeslaget. Endelig var han redd for at mange mennesker skulle komme ut i skogen på grunn av publisiteten. Hensett til at det kanskje gikk en skadeskutt bjørn i marken, ville dette medføre risiko.

Den påfølgende dag, altså mandag 4.september, startet så de 4 tiltalte sin jakt/sitt ettersøk. Noen grundig undersøkelse av selve skuddstedet ble, av forskjellige grunner, ikke foretatt. Man fant to likeplasser etter bjørnen og mener at den, mens den ble sporet, forflyttet seg fra den ene til den annen av disse plasser.

Ut fra bjørnens oppførsel så langt, regnet man det som meget sannsynlig at den faktisk var skadet. Også den påfølgende dag fortsatte man søking etter bjørnen, men nå var tiltalte nr 4 [redacted] ikke med da han var forhindret. Denne dag fikk søkingen mere karakter av ren leting. Det var et uveisomt område og man gikk nærmest en slags manngard for å forsøke å finne bjørnen, død eller levende. Det ble dog hevdet at man ikke ville skyte bjørnen hvis man fant at den var uskadd.

Da også tirsdag 5. september gikk uten at man så mere til bjørnen, ble fylkesjaktlaget varslet. Dette trådte i funksjon. Ved grundig undersøkelse av skuddstedet, ble snart oppdaget at kulen hadde truffet et grantré med rent gjennomskudd. Dette var ikke lett synlig når man sto der skytteren hadde stått, kulen hadde imidlertid gått gjennom treet. På baksiden av treet var det et større hull i treet med lyse fliser ut over.

Etter dette kunne man nærmest 100% sikkerhet konstateres at det var tale om en ren bom og at bjørnen således var uskadd.

Fra forsvarers side er hevdet at den virksomhet som ble bedrevet de to nevnte dager, 4. og 5. september ikke kan sies å være jakt. Det var tale om ettersøk. For ettersøk må gjelde helt andre regler. Det er vist til viltlovens generelle bestemmelser om human jakt samt til dyrevernløvens regler. [redacted] hadde således en plikt på seg til å søke å få avlivet den skadeskutte bjørn. Det er for så vidt vist til viltlovens bestemmelser om ettersøk av skadet hjortevilt samt forskrifter herom utferdiget av Direktoratet.

Det er ikke reist tiltale for at [redacted] skjøt etter bjørnen søndag den 3. september. Dette var da lovlig nødrett. Det må være en klar fortsettelse av denne lovlige nødrett at han deretter foretok nødvendig ettersøk, som da ikke kan betegnes som jakt.

Hvis man ikke tror på [redacted] og de øvrige tiltalte, forklarng om at de ikke ville skutt bjørnen hvis den hadde vist seg å være usåret, må det under enhver omstendighet være tale om nødrett i forhold til viltlovens § 11.

Det er mulig at [redacted] hadde plikt til å varsle viltnemnda eller fylkesjaktlaget, han er imidlertid ikke tiltalt for manglende varslng og dette kan derfor ikke komme i betraktning.

Aktor har hovedsakelig gjort gjeldende at det er tale om jakt i lovens forstand. Forøvrig var bjørnen overhodet ikke skadet slik at det ikke var noe ettersøk. Bjørnen er et fredet dyr. De tiltalte hadde således ikke noen hjemmel for å jakte bjørn disse to dager.

Retten er av den oppfatning at ettersøk normalt sett er en integrert del av selve jakten. Å jage i lovens forstand er etter rettens mening den virksomhet som går ut på å søke etter vilt på en eller annen måte for å bli i stand til å felle dyret og tilegne seg byttet, jfr bl.a. Christensens kommentarutgave til den tidligere jaktlov, side 20. Et dyr som blir påskutt, kan falle på stedet slik at jegeren kan tilegne seg byttet. Det hender imidlertid at dyret går et stykke vei før det dør, eller det er bare såret. I slike tilfeller må jegeren fortsette jakten for å kunne bemektige seg byttet. Ettersøk må således vanligvis betraktes som en del av jakten. Unntak kan forekomme i spesielle tilfeller, jfr f.eks. Forskrifter om forvaltning av hjortevilt § 28.

For den jeger som har skadeskutt et vilt gjelder det utvilsomt en generell plikt til å søke å få avlivet viltet snarest mulig. Dette gjelder også når det er en bjørn man har skutt på selv om bestemmelsen om forfølgingsrett særlig beregnet på hjortevilt ikke kommer til anvendelse.

Denne spesielle rett og plikt til selv å avlive et dyr som er skadeskutt, kan imidlertid bare gjelde den første dag, altså samme dag som skytingen finner sted. Noen hjemmel for å fortsette slikt ettersøk den påfølgende dag, uavhengig om det er tale om fredet vilt eller område hvor jegeren ikke har jaktrett, foreligger slik retten ser det overhodet ikke. Det foreligger, som nevnt, ingen særskilt lovhjemmel for slikt ettersøk når det gjelder bjørn. Hvis man analogt skal anvende viltlovens bestemmelser om hjortevilt, jfr § 34 og forskriftenes § 27 og § 28 ser man at prinsippet hele tiden er at det skal gis melding snarest mulig. Etter § 34 kan man forfølge hjortevilt som er såret inn på annenmanns jaktgrunn til utgangen av den dag da viltet kom inn på den annens grunn. Etter forskriftenes § 28 skal den som kommer over eller får melding om skadet hjortevilt og vil avlive dyret, endog på forhånd innhente tillatelse fra viltneimnda, politiet eller jaktoppsynet. Bare hvis dette ikke lar seg gjøre uten uforholdsmessige vansker eller tidspille kan dyret avlives på stedet uten hensyn til fredningstid eller hvem som har jaktrett til grunnen.

Det er ikke bestridt at [redacted] da han den 3. september skjøt etter bjørnen, handlet etter nødrettsbestemmelsen i viltlovens § 11. Bjørnen ble påtruffet så å si "på fersk gjerning". Han er da heller ikke tiltalt for dette. Retten er videre ikke i tvil om at det ettersøk han maktet å foreta denne dag var lovlig etter de vanlige humanitære prinsipper som gjelder for jakt. Det kan for så vidt vises til den Høyesterettsdom som forsvareren har påberopt seg i Rt 1977 side 513.

Retten finner det klart at de fire tiltalte, da de dro ut for å lete etter bjørnen og om mulig avlive denne den 4. september og likeledes de tre som gikk ut den 5. september ikke hadde noen hjemmel for dette. Det eneste korrekte som kunne vært gjort, var

at [redacted] om kvelden den 3. september meldte fra til viltneemnda og Fylkesjaktlaget som jo hadde vært i sving dagen i forveien. Dette jaktlag disponerte fellingstillatelse på en bjørn, en fellingstillatelse som gjaldt også for mandagen. Mulighet for forlengelse til tirsdagen forelå ganske sikkert. Derved ville man på vanlig måte kunne drive lovlig jakt på bjørnen. Den plikt som tiltalte nr 1 [redacted] hadde til å søke avlivet en mulig skadeskutt bjørn, ble da også klart oppfylt på denne måte. Han hadde dermed gjort det som lovlig sto i hans makt for å sørge for avlivning.

Retten legger til grunn at de tiltalte rent subjektivt var av den oppfatning at bjørnen var skadeskutt. Det forhold at de, på grunn av mangelfull undersøkelse av skuddstedet ikke straks fikk bragt på det rene at bjørnen var uskadd, kan i denne forbindelse ikke tillegges noen vekt.

Tiltalte nr 1 [redacted] har anført flere grunner for at han ikke varslet om påskytingen. Det han mest har lagt vekt på er risikoen for at han og eventuelt hans familie skulle bli utsatt for hets slik som den foran nevnte ulveskytter var blitt. Heri kan nok ligge en realitet, retten stiller seg imidlertid noe uforstående til at han unngikk slik hets ved å la være å varsle. Forholdet ville jo allikevel bli kjent idet forskeren Warren visste om det.

Det er videre hevdet at de fire tiltalte disponerte en hund som var flinkere enn de hunder som det offisielle fylkeslaget disponerte. Dette var da en av grunnene til at man fant det bedre at de fire gikk på egen hånd.

Heller ikke dette argument kan retten tillegge noen vekt. Det var oppnevnt et offisielt fylkeslag. De fire kunne ikke jakte på egen hånd ut fra den vurdering av at de disponerte en bedre hund. Om dette kunne det muligens være delte oppfatninger og det antas heller ikke å være noe i veien for at hunden var blitt disponert også av fylkesjaktlaget.

Videre har det vært anført at det kunne være et faremoment at det gikk en, muligens, skadeskutt bjørn omkring i marken. Den kunne gå til angrep på mennesker. Særlig tiltalte nr 1 [redacted] har anført at det, hvis det var blitt meldt fra, kunne strømme mange mennesker til området, nysgjerrige, journalister osv. Disse kunne da være i fare på grunn av en mulig skadeskutt bjørn. Hertil kan bare bemerkes at de som på denne måte strømmet til stedet iallfall var klar over at det var mulighet for å treffe på en skadeskutt bjørn. I og med at det ikke ble meldt fra, visste allmenheten ikke noe om dette faremoment. Selv om området neppe kan sies å være befolket i særlig grad verken av bærplukkere eller andre, var muligheten selvsagt til stede for at andre kunne begi seg inn i området. Disse ville da ikke vite om den mulige fare.

De tiltalte har forklart at de bare ville ha avlivet bjørnen, hvis de hadde sett at den var såret. Slik retten ser saken, har dette

ikke noen betydning for skyldspørsmålet. Dog vil retten bemerke at om de tiltaltes forklaring for så vidt er riktig, gikk man glipp av en klar mulighet til å få avlivet denne bjørn mandag den 4. september. Det lovlig etablerte fylkesjaktlag kunne skyte bjørnen enten den var skadeskutt eller ikke.

Fra forsvarerens side er gjort gjeldende at om man ikke fester lit til de tiltaltes forklaring at de bare ville ha avlivet, skutt, bjørnen hvis denne var skadet, da ville den jakt som ble foretatt 4. og 5. september være lovlig etter nødrettsbestemmelsen i viltlovens § 11. Dette kan ikke være riktig. I den såkalte "██████████" uttaler Høyesterett (dom av 7.12.1989) bl.a.:

"Herredsretten har uttalt at den normale fremgangsmåte ved rovdyrskader på husdyr skal være å søke om fellingstillatelse etter viltlovens § 12. Også dette er jeg enig i."

I den sak som nå behandles forelå det faktisk allerede en fellingstillatelse, men det var det fylkesoppnevnte jaktlag som disponerte denne.

Retten bemerker for ordens skyld at de fire heller ikke hadde jaktrett på det område jakten foregikk. Selv om tiltalen ikke omfatter overtredelse av strl § 407 bemerkes at det ikke foreligger noen generell bestemmelse i loven om adgangen til å jakte bjørn på annen manns grunn. Et fylkesoppnevnt jaktlag vil ha slik rett i og med at det i forbindelse med felling av skadegjørende rovdyr vil bli gitt tillatelse til at felling kan utføres av andre enn den jaktberettigede, viltlovens § 35 sammenholdt med §§ 12 og 13. Det var således bare det fylkesoppnevnte jaktlag som kunne forestå fellingen uavhengig av jaktretten til grunnen.

Det er klart at ██████████ om kvelden søndag 3. september skulle ha varslet rette vedkommende, formentlig såvel viltneimnda som jaktsjefen på fylkeslaget. Det er anført fra forsvarers side at tiltalen ikke gjelder manglende varsling. Dette er riktig, men varsling var nødvendig for at lovlig jakt kunne iverksettes og for at ██████████ kunne få oppfylt sin plikt til å søke å få bjørnen avlivet.

Etter dette må de fire tiltalte bli å kjenne skyldige i henhold til tiltalen fullt ut. Retten bemerker at det ikke kan sies å være noe grunnlag for rettsvillfarelse. De grunner som er anført for at melding ikke ble gitt, viser tvert imot at såvel ██████████ som de øvrige tre faktisk var klar over hvorledes man skulle gå frem. Når de allikevel valgte å jakte på egen hånd, synes tilfellet nærmest å være parallelt med det som vanligvis kalles "sivil ulydighet".

Retten vil deretter behandle spørsmålet om straffutmålingen. I

denne forbindelse må sakens sies å være meget spesiell. Det er klart at rovdyrkonflikten i disse grensetrakter har vært tilspisset og bjørn har til tider gjort meget store skader, ikke minst på tiltalte nr 1 [redacted] besetning. Man kan således gå ut fra at [redacted] i løpet av årene 1986 - 1989 har mistet 118 sauer, slått av bjørn. Meget taler for at det i hovedsak er tale om en bestemt bjørn som har kommet tilbake hvert år. Totalt er det tale om sau for omkring kr 135.000,-. Selv om skadene vel blir erstattet når det kan påvises at sauen er slått av bjørn, dekker dette ikke alt ubehag og all bekymring. Det er således opplyst at [redacted] i 1989 brukte ialt 290 timer i skogen for å se etter/gjete sine sauer. Han har selv en gang tidligere skutt en bjørn, i 1987, med hjemmel i nødrettsbestemmelsen. De offisielle fellingstilatelser som har vært gitt såvel i 1986, 1987, 1988 og 1989 har ikke ført til felling av noen bjørn. Også tiltalte nr 3 [redacted] er saue-eier og har mistet sau på grunn av bjørn. Hensett til situasjonen og den konflikt som utvilsomt råder finner retten ikke de tiltaltes selvtækt eller sivile ulydighet så graverende som påtalemyndigheten. Det må imidlertid klart markeres at man ikke på denne måte kan ta saken i egen hånd. Man må, hva enten man liker det eller ikke, følge det opplegg myndighetene har når det gjelder felling av skadegjørende rovdyr. Hensett hertil settes straffen for nr 1 [redacted] vedkommende til en bot stor kr 2.000,-, subsidiært 8 dagers fengsel. Han utpeker seg klart som hovedmann. De andre har imidlertid identifisert seg og vært med på den ulovlige jakt. Boten fastsettes da for nr 2 og 3 hver til kr 1.500,- subsidiært 6 dagers fengsel. Tiltalte nr 4 [redacted] var bare med den ene dag, boten for ham settes da til kr 1.000,- subsidiært 4 dagers fengsel.

Retten ser jakten 3. og 4. september som et sammenhengende forhold. Strl. § 63 antas derfor ikke å komme til anvendelse.

Det er også påstått inndragning av den rifle som [redacted] brukte. I forbindelse hermed bemerkes innledningsvis at det har vært reist kritikk mot påtalemyndigheten fordi riflen ble beslaglagt av politiet og også ble holdt beslaglagt under elgjakten samt at [redacted] derved ble ute av stand til på effektiv måte å vokte sine sauer. Retten vil i forbindelse med dette bemerke at [redacted] etter strpl § 208 hadde adgang til å bringe beslaget inn for retten. Retten legger til grunn at han har fått melding fra påtalemyndigheten om dette. Det kan da ikke reises kritikk mot påtalemyndigheten for beslaget.

Når det gjelder inndragning av geværet finner retten det klart at denne begjæring ikke kan tas til følge. Særlig må bemerkes at det skudd som ble avfyrt, var lovlig. Skulle det da beslaglegges noe gevær, kunne man like gjerne beslaglegge alle de fires geværer. Retten ser heller ikke forseelsen som så alvorlig at den bør medføre inndragning av [redacted]s rifle. Han må således bli å frifinne for dette.

DN vil unnta ulv fra nødvergeretten

Det bør ikke lenger være tillatt å skyte ulv etter nødvergeparagrafen. Det er Direktoratet for Naturforvaltning (DN) som tar denne hete poteten opp i et brev til Miljøverndepartementet. DN mener at totalfredningen av ulven blir undergravet. — Ulv

er en vanskelig materie, men vi kan ikke gi fra oss nødvergeretten uten sverdslag, sier formann i rovdyrutvalget i Hedmark Sau- og Geiteavlslag, Frank Jacobsen i en kommentar.

AV
ROLF ARNE MOEN

Bakgrunnen for at DN tar opp dette forslaget er to tilfeller der saueeierne er blitt frifunnet for straff etter å ha skutt ulv. Den ene saken handler om den berømte radioulven i Sør-Aurdal. Den andre saken er Sømådalulven i Engerdal, som ble felt etter å ha drept et stort antall sauer.

Ulikt vern

DN mener at rettsavgjørelsene undergraver totalfredningen av ulven. DN understreker for Miljøverndepartementet at ulven kanskje er Skandinavias mest truede dyreart i dag. Situasjonen for ulven er meget kritisk, mener DN. De viser også til at Sverige allerede har fjernet nødvergebestemmelser. Dette betyr at den felles svensk-norske ulvestammen har ulikt vern, avhengig av på hvilken side av grensa den ferdes.

Allerede like etter rettsaken i Sør-Aurdal sa DN at de var nødt til å reagere. De forskjellige verneorganisasjonene gikk også hardt ut mot dommen.

Gammel hevd

— To rettsaker har gått i favor av saueholdet. Noen sier at det er fritt fram for å skyte hva som helst. Det er nå ikke riktig. Slik jeg oppfatter situasjonen, har det vært klart skadeomfang i begge sakene. Det er alfor dramatisk å ta fra saueholdet en nedrett vi har ifølge gammel hevd — vi har rett til å forsvare buskapen vår, sier Frank Jacobsen, som også er medlem i rovdyrutvalget i Norges Sau- og Geiteavlslag.

Gripe inn

Ordlyden i den gamle nødvergeretten var «ved angrep». Ordlyden er endret til «ved fare for angrep». Det er en mer lempelig ordlyd — den gamle var vanskeligere for saueeieren. Da måtte en dyreeier vente til noe hadde skjedd med dyra. Nå er det mulighet for å gripe inn når fare truer, sier Jacobsen. Dersom paragrafen helt og holdent blir fjernet vil saueeieringa være ille ute, legger han til.

Mer krypskyting?

Jacobsen mener det er grunn til å spørre om lovverket uten nødvergerett vil bli etterlevd av saueiere og andre. — Dersom paragrafen fjernes kan vi få akkurat det som jeg IKKE ønsker. Da kan vi rett og slett få mer krypskyting. Er samfunnet og ulven tjent med det? Jeg og mange med meg ønsker renslige forhold. En fjerning av nødvergeretten vil innebære at de som forsvare dyra sine blir kriminalisert. Vi har plikt på oss til å forsvare dyra våre. Det står klart i dyrevernløven, understreker Jacobsen.

Kan ikke fjernes

Han minner om at det virkelig både er og ser dramatisk ut når rovdyr angriper og spiser på levende dyr. Slikt bør veie tungt når det snakkes om nødvergeretten. — At eventuelt ordlyden blir justert KAN være forståelig — og det vil ikke forause meg. Men å fjerne paragrafen helt, det er uakseptabelt. Det er ris til alles bak og det fjerner det øvrige lovverket fra dyrebeskyttelsesloven, sier Jacobsen.

UAKSEPTABELT: — Vi kan ikke akseptere at nødvergeretten for ulv fjernes, sier Frank Jacobsen, formann i rovdyrutvalget i Hedmark Sau- og Geiteavlslag. (Foto: Sverre Yiggen).

til alle medlemmer

ARKIVERING AV

AVISKLIPP

For å få en så god oversikt som mulig over avisstoff som vedrører rovdyr, ønsker vi at foreningens medlemmer kan bidra med avisutklipp til vårt arkiv. Vi håper at de som leser både små og store aviser i sitt fylke/distrikt melder seg om at de er interessert med å hjelpe oss med dette, - og hvilke aviser de disponerer.

Husk avisens navn, dato og årstall.

utklippene sendestil:
ASTRID HAAGENSEN,
BERGABAKKEN 4, BREVIK,
1464 FAGERSTRAND.

- på forhånd, takk. *Red.*

«FRITT FRAM FOR ULVEDRAP»

LILLEHAMMER (Dagbladet): – Etter den-
ne dommen har ulven som truet dyreart
mistet sin rettsbeskyttelse. Dommen vil-

ser at nødvergeretten til å avlive ulv er
utnyttet til det paradiske.

En jublende glad ulvedreper, Ola Heiebråten, gratuleres av kona Gerd etter frifinnelsen i går.

(Foto: Jan-Petter Dahl)

«Ola Ulvedreper» jubler

FAGERNES (Dagbladet):
– Dette gikk som ventet.
Jeg er svært fornøyd, og vil
nok skyte igjen om ulven
kommer inn på gården min,
sier Ola Heiebråten til Dag-
bladet.

Etter at dommen falt på Fagernes
i går ble Heiebråten overøst med
blomster fra sauebønder i distrik-
tet. Deretter tok han med familie
og venner på kafébesøk for å feire
frifinnelsen.

At han ble dømt til å betale en
erstatning på knapt 34 000 kroner

til Direktoratet for naturforvalt-
ning ser han ikke som noe stort
problem. Allerede i går gjorde de
andre sauebøndene i området det
klart at de skal samle inn penger
slik at «Ola Ulvedreper» slipper å
lide for heltedåden han etter deres
mening har utført.

Godtar nødverge

I domspremissene framgår det
at herredsretten har akseptert at
Heiebråten skjøt ulven i nødverge
da den sto 30 meter fra hesten
hans tidlig en søndag morgen i fjor
sommer. Retten tolker nødverge-
retten slik at bønder har rett til å

drepe ulv selv om ulven ikke har
angrepet husdyra. Bare at den er i
nærheten er nok.

At Heiebråten ikke visste at ulv
ikke angriper hester mener retten
en ikke kan kreve at norske bønder
skal vite.

Retten beklager at Heiebråten
ikke varslte om ulvedrapet. Det
førte til at han må ut med nesten
34 000 kroner i erstatning for å
dekke utgiftene til en større lete-
aksjon etter den radiomerkede ul-
ven. I tillegg fikk han 1000 kroner
i bot for å ha odelagt radiosende-
ren ulvoforskerne hadde hengt på
dyret.

Dommen ankes

■ Vi skal se på domspremis-
sene i dag, men jeg regner alt nå
med at vi anker dommen til Høy-
esterett, sier direktør i Direkto-
ratet for naturforvaltning, Peter Jo-
han Schei, til Dagbladet.

Schei sier at dommen må ankes
fordi den er i strid med Bern-
konvensjonen som Norge har un-
dertegnet.

– Internasjonalt har vi forpliktet
oss til å gi ulvestammen i Norge en
streng beskyttelse. Bruken av
nødvergeretten undergraver den-
ne, sier Schei.

Av TORGEIR FOSS

Formann i Verdens Naturfond Norge (WWF), Morten Werring, er en av mange som fortviler etter at Valdres herredsrett i går frikjente sauebonde Ola Heiebråten (64) for drapet på en ulv i fjor sommer.

Forkjemperne for reelt vern av ulvestammen mener at med dommen i Valdres herredrett er det stor fare for utrydding av den svensk-norske ulvestammen som bare er på 8-10 dyr.

Fri jakt

- Dommen er ikke langt unna fri jakt på ulv. Bøndene kan alltid påberope seg at det er fare for angrep fra ulv så lenge det er husdyr i området, sier ulveforsker Petter Wabakken til Dagbladet. I 13 år har han drevet som ulveforsker.

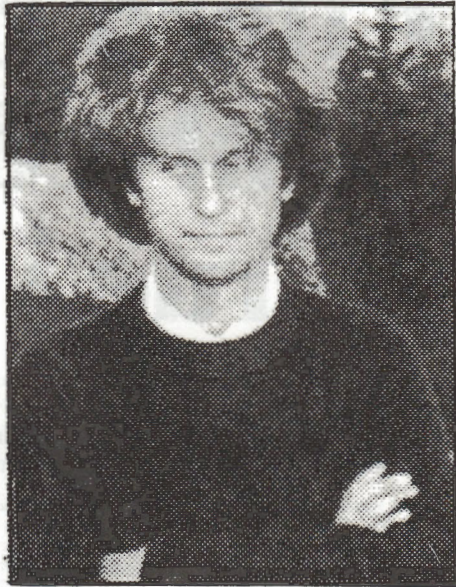
Det samme mener sauebøndene som siden rettssaken startet forrige uke gjentatte ganger har uttalt til Dagbladet at med en frifinnelse i denne saken har de fått fellingsløyve på de 8-10 ulvene som lever i Finnskogen i grenseområdet mellom Norge og Sverige.

- Det verste ved at ulven nå er fredløs er at jakten på ulven vil pågå om sommeren, i yngletida. Det er bare en ynglende ulvetispe i Finnskogen, og faren for at hun skal bli skutt er stor. Det kan bety slutten for ulven, sier Wabakken.

- Rydd opp

Wabakken sier at det er opp til politikerne å rydde opp, men det haster.

- Jeg velger å tro at politikerne i Norge mente alvor da de vedtok frødnings av ulven. Vi har dessuten forpliktet oss internasjonalt til å ta vare på ulven. Svenskene har gjort det samme, men de har fjernet nødretts-paragrafen i sitt lovverk. Hvis ikke noe liknende skjer her i landet, fatter jeg ikke hvordan vi kan ta vare på den lille stammen vi har, sier Wabakken.

- Denne dommen er ikke langt fra fri jakt på ulv, fastslår en skuffet ulveforsker Petter Wabakken. (Foto: Jan-Petter Dahl)

Kamp for ulven

Formann i WWF-Norge, Morten Werring, sier til Dagbladet at naturvernorganisasjonene må starte en kampanje for å redde ulvestammen.

- Vi må påvirke opinionen slik at det blir et bredt krav overfor politikerne om å redde ulvestammen, og dommen i Valdres herredsrett må ankes, sier Werring.

Sammen med Naturvernforbundet har WWF-Norge hatt møte med Kristin Hille Valla. - Signalene vi fikk var lite positive for vern av ulvestammen, sier Werring.

Hille Valle skal i møtet med de to organisasjonene ha gitt klar beskjed om at det ikke er aktuelt å endre nødvergeretten i lovverket.

Etterforskning av ulvedrapet i Grue i stampe

Trondheim (NTB-Arnt Folgerø): Etterforskningen i forbindelse med funnet av en halshogd ulv i Grue i sommer, står i stampe. Saken er prioritert hos oss, men vi har ingen mistenkt for ulvedrapet. Det er heller ikke kommet inn noe tips om saken, sier lensmann Andreas Holten i Grue til NTB.

Holten mener det er helt klart at ulven ikke ble drept på funnstedet. Det finnes ikke ulv i dette området i Solør på vestsida av Glomma. Ulven må derfor være plassert på stedet i en spesiell hensikt, mener han.

Kontorsjef Arne B. Vaag i Direktoratet for naturforvaltning har en teori om hvorfor den holdeløse ulven ble plassert på vestsida av Glomma.

— Ulvekadaveret ble lagt der som et hint om at planen om å flytte sauer til vestsida av elva, ikke burde gjennomføres, sier han til NTB. Planen var å fjerne dyra til saue-eierne i Grue og Åsnes fra østsida av Glomma, der ulven gjør innhogg i saueflokkene.

Grotesk

Planen som ble lagt fram i vår, ble entstemmig anbefalt av et utvalg der både lokale og regionale saue-eiere var representert.

Vaag har ikke noen forklaring på hvorfor ulven har fått kappet hodet av. Han synes hele saken er grotesk og minner om forhold i middelalderen. Vaag vil ikke svare på om han mener at saueeiere i området står bak ulvedrapet.

— Det er kjent av saue-eiere der er fiendtlig innstilt til ulven. Men nå må de mest ekstreme saue-eierne innse at det er andre meningsberettigede i dette spørsmålet. Dersom disse saue-eiernes holdning alene skal legges til grunn, blir det umulig å bevare truede dyrearter i Norge, sier Vaag til NTB.

Lovendring påkrevd

Ulvedrapet i Grue har, sammen med saken i Valdres herredsrett nylig, bidratt til å skape tvil om Norges evne til å bevare ulven. Direktoratet har nylig fått en henvendelse fra det amerikanske tidskriftet Wolf om myndighetenes politikk for å bevare den lille ul-

vestammen i Norge.

I herredsrettssaken ble den tiltalte frifunnet for ulvedrap etter nødvergeparagrafen i viltloven. Frifinnelsen gjør at Direktoratet på nytt kommer til å ta et initiativ for å få forandret denne paragrafen.

— Dersom vi skal berge ulven, er vi nødt til å endre nødvergeparagrafen. Slik denne paragrafen er utformet i dag, er det heller ingen vits i å anke dommen i Valdres herredsrett, sier Vaag.

Hamar Dagblad 2.-11.-1990

Gjør som oss: støtt Våre Rovdyr

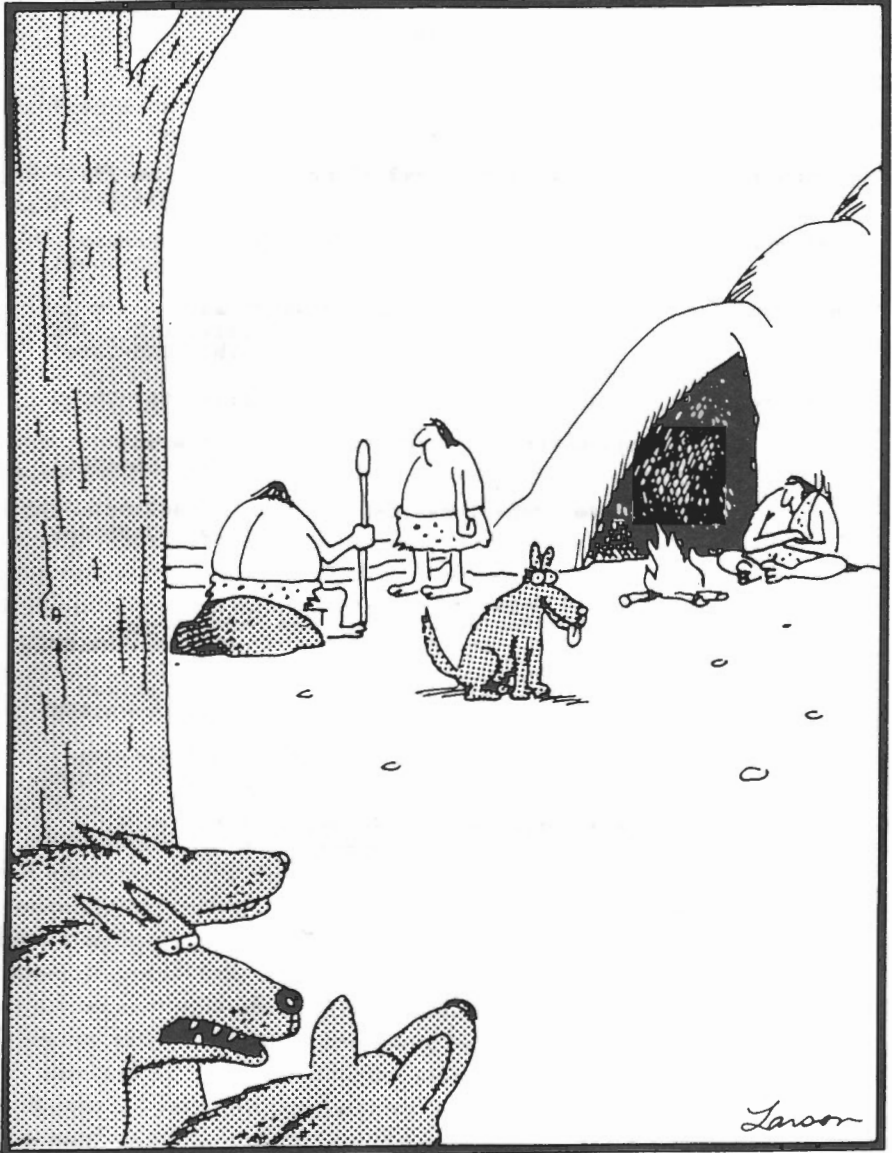
laika
Friluftsliv

NORTRO $\frac{1}{5}$
9086 Sørkjosen
Tlf. 083 - 65 500

POLARIS™
IMPORTØR :
KELLOX

Postboks 170, 1401 Ski - Tlf. 09-945000

"It's Bob, all right . . . but look at those vacuous eyes, that stupid grin on his face — he's been domesticated, I tell you."

STYRET

Leder	Morten Bilet, Slengåsen 7, 2020 Skedsmokorset	priv. 06-879439 arb. 02-160010
Sekretær	Roar Solheim, 5843 Slinde	priv. 056-79367 mobil 094-25188
Kasserer	Jon Bekken, H. Hårdrådes v. 4, 2322 Ridabu	priv. 065-26984
Redakter	Hilde Aaseth, Solhaug, Holakryssset, 2312 Ottestad	priv. 065-78356 arb. 065-27540
Styremedl.	Paul Granberg, 2620 Follebu,	priv. 062-20006
	Bjarne Enger, Flinterud, 2145 Galterud	priv. 066-67664
	Yngve Kvebak, Maridalsvn. 225 C, 0467 Oslo 4	priv. 02-950866
Vararepr.	Astrid Haagensen Bergabakken 4, Brevik, 1464 Fagerstrand	priv. 09-939187
	Arne Flor, G. Knudsens v. 36, 4815 Saltred	priv. 041-31695
	Geir Sjøli, Furusvingen 33, 2164 Skogbygda	priv. 06-908535
	Hans-Jørgen Wallin Weihe, Thorstadvei 6, 2600 Lillehammer	priv. 062-58394

Lokalkontakter

(i tillegg til styret)

Nord/Midt-Troms

Hans Prestbakmo
Trollbakken 6
9220 Moen
j/p 089-31324

Sør-Troms

Ole Hålvorsen
Straumen
9410 Børkenes
p 083-92492

N-Trøndelag

Svein Georg Hove
c/o R. Kveilstad
Høydingvn. 55
7700 Steinkjer
p 077-62559
j -66279

Ottadalen

Per Bådshaug
Boka 155
2686 Lom
p 062-11418

Land/Valdres

Geir Høitomt
Bygdivn. 6
2900 Fagernes
p 063-60120

Øvre Romerike

Geir Sjøli
Furusvingen 33
2164 Skogbygda
p 06-908535

Nedre Romerike

Nils Ivar Vestby
Jernebanevn. 12
1920 Sørumsand

Buskerud

Ulf Myrvold
Ramberg landpost
3600 Kongsberg
p 03-762482

Aust-Agder

Arne Flor
Gunnar Knudsens v 36
4815 Saltred
p 041-31695

Finnmark

Hans Dransfeldt
9930 Neiden
p 085-96307

Nord-Helgeland

Tom Erik Ness
Almenningen 14
8614 Ytteren
p 087-68821
j -51047

Trollheimen

Morten Ree
7332 Løkken
p 074-96391

Røros

Tom Johansen
Skjevdaalen
7460 Røros
p 074-13835

Nord-Østerdal

Hans J. Engan
2500 Tynset
p 064-80440

Elverum

Burny Iversen
Nordborgvn. 7
2400 Elverum
p 064-13851
-11800

Kongsvinger

Ole-Johanny Myhrvold
Soleiebakken 62
2200 Kongsvinger
p 066-14036

Eidsvoll/Hurdal/Nannestad

Hallgeir B. Skjelstad
2090 Hurdal
p 06-989041

Maridalen

Vigr Tve
Kasa, Maridalen
0890 Oslo 8
p 02-691747
j -426570

Vestfold

Jørn Thollefsen
Hagtvedt
3270 Nanset
j 034-99500

Sør-Trøndelag

Jon Østeng Hov
7480 Ålen
p 074-15477

Møre og Romsdal

Gunnar Godø
N. Windsv. 6
6009 Ålesund
p 071-37117

Sogn og Fjordane

Anne Rudsengen
Postboks 72
5881 Kaupanger

Hordaland

Rune Olav Vetås
Harikollen 6
5088 Hjelteåsen
j 05-239089
p -185282

Rogaland

Svein Efteland
Boka 190
4060 Kleppe
j 05-421107
p -483347

Vest-Agder

Eivind Mauland
4653 Hagesland
j 042-22265

RETURADRESSE:

Foreningen Våre Rovdyr

Postboks 17

2420 Trysil

